

Magyar Népköztársaság Országos Szabvány	FENYŐ FŰRÉSZÁRU Általános előírások	MSZ 17300/2—1988
		Az MSZ 17300/2—1979 helyett
		K 21

Пиломатериалы хвойных пород. Общие требования

Coniferous sawn timber. General requirements.

Az állami szabvány hatályára vonatkozó rendelkezéseket a szabványosításról és a minőségügyről szóló 78/1988. (XI. 16.) MT rendelet 5—12. §-ai tartalmazzák.

E szabvány alkalmazása kötelező. Előírásaitól eltérést a Magyar Szabványügyi Hivatal elnöke engedélyezhet.

E szabvány tárgya a fenyőfafajokból termelt fűrészárú — szélezett deszka, palló, lécz, zárlecz (heveder) és fűrészelt genda, valamint a szélezetlen deszka és palló — általános előírásai.

1. FOGALOMMEGHATÁROZÁSOK

Az MSZ KGST 1261 és az MSZ 2543/1 szerint.

2. MŰSZAKI KÖVETELMÉNYEK

2.1. Méretek

Az MSZ 17300/1 szerint.

2.2. Felhasználható fafajok

A fenyő fűrészáru termelésére az MSZ KGST 1263 szerinti bármely hazai és külföldi fenyőfafaj felhasználható (Pinus, Picea, Abies, Larix és egyéb).

2.3. Nedvességtartalom

A K (kiváló), az I., a II., a III. és a IV. minőségi osztályba tartozó fűrészárut nedvességtartalom szempontjából a következők szerint különböztetjük meg:

- légszáraz, ha a nettó nedvességtartalma legfeljebb 22%,
- nedves, ha a nettó nedvességtartalma meghaladja a 22%-ot.

A jóváhagyás időpontja:
1988. július 11.

A hatálybalépés időpontja:
1989. április 1.

2.4. Minőségi követelmények, osztályozás

2.4.1. Az osztályba soroláskor a fűrészárut a rosszabb minőségű lap- és oldallap felülete alapján kell minősíteni.

2.4.2. A megengedett fahibák mértékét és mennyiségét minőségi osztályonként deszka és palló esetében az 1. táblázat, lécz, zárlecz és fűrészelt gerenda esetében pedig a 2. táblázat írja elő.

Deszka és palló

1. táblázat

Minőségi osztály	K (kiváló)	I.	II.	III.	IV.					
Göcsök A lapokon és az éleken lévő göcsök: — egészséges, benőtt göcs	Meg van engedve a lapszélességre vonatkoztatott mérethányadban, a megfelelő lapfelület bármely 1 m-es szakaszán, legfeljebb									
	méret	db	méret	db	méret	db	méret	db	Meg van engedve	
	1/6	2	1/4	3	1/3	4	1/2	4		
— egészséges, részben benőtt és kieső (világos és sötét) göcs	Meg van engedve — az egészséges benőtt göcsökre előírt darabszámon belül — a lapszélességre vonatkoztatott mérethányadban és a megfelelő lapfelület bármely 1 m-es szakaszán, legfeljebb									
	méret	db	méret	db	méret	db	méret	db	méret	db
	1/8	2	1/5	2	1/4	3	1/3	3	1/2	4
— részben korhadt és korhadt göcs	Nincs megengedve									
	méret	db	méret	db	méret	db	méret	db	méret	db
	1/10	2	1/8	3	1/6	3	1/4	4		
Az oldallapokon lévő göcsök	Meg vannak engedve									
Repedések Lap- és oldallaprepedések, — sekély repedés (naprepedés)	Meg van engedve, ha a nyílállásszélesség legfeljebb								Meg van engedve	
	1 mm	1 mm	2 mm	2 mm						
— mély és átmenő repedés	Nincs megengedve								Meg van engedve, ha a fűrész- áru épségét nem veszélyezteti	
— kártyás repedés	Nincs megengedve								Meg van engedve	
— gyűrűs repedés (elválás)	Nincs megengedve								Meg van engedve	
Betűrepedések — felületi repedés	Meg van engedve, ha a repedések együttes hosszúsága nem haladja meg a megfelelő lapszélesség									
	1-szeresét	1,5-szeresét	2-szeresét	3-szorosát	4.-szeresét					
— ferde, átmenő repedés	Nincs megengedve								Meg van engedve az egyenes bűtrepedés 1/2-éig	
Ferdészáltság (csavarodottság)	Meg van engedve, ha a szálak eltéréseinek mértéke a fűrészáru hossztengelyétől méterenként legfeljebb				Meg van engedve					
	3%	5%								

(Az 1. táblázat folytatódik)

(Az 1. táblázat folytatása)

Minőségi osztály	K (kiváló)	I.	II.	III.	IV.
Zárt bél	Nincs megengedve	40 mm-es fűrészáru vastagságtól meg van engedve	Meg van engedve		
Átvágott bél	Meg van engedve				
Gyantatáska	Meg van engedve, a fűrészáru bármely 1 mm-es szakaszán, legfeljebb 1 db 50 mm hosszú, egyoldalú	Meg van engedve a fűrészáru bármely 1 mm-es szakaszán legfeljebb		Meg van engedve	
		2 db	4 db		
Gyantás, rákos seb	Nincs megengedve	Meg van engedve a hosszúsági méret		Meg van engedve	
		1/10-éig	1/5-éig		
		de legfeljebb 1 m hosszúságban			
Kéregbenövés, sebhely	Nincs megengedve	Meg van engedve, ha a szélessége a fűrészáru szélességének			Meg van engedve
		1/10-ét	1/5-ét,	1/4-ét	
		hosszúsága a fűrészáru hosszúságának			
		1/20-át	1/10-ét	1/10-ét	
		nem haladja meg			
Vasér (nyomott fa)	Nincs megengedve	Meg van engedve a felület		Meg van engedve	
		10%-áig	20%-áig		
Gombakárosítások — a geszt gombás elszíneződése sáv- és foltalakban	Nincs megengedve	Meg van engedve, ha együttes területük nem haladja meg a megfelelő lapfelület			Meg van engedve
		10%-át	20%-át		
— a szijács gombás elszíneződése folt- és sávalakban (barna, vörös, kék)	Nincs megengedve	A felületi és a 2 mm-nél mélyebb meg van engedve, ha együttes területük nem haladja meg a lapfelület			Meg van engedve
		10%-át	20%-át	50%-át	
— penészedés	Nincs megengedve	Meg van engedve folt- és sávalakban			Meg van engedve
— geszt-, és szijácskorhadás (kemény és lágy)	Nincs megengedve				Csak a gesztkorhadás van megengedve sáv- és foltalakban, az egyik oldalon a lap felületének legfeljebb 10%-áig
Vegy hatások okozta elszíneződés	Nincs megengedve		Meg van engedve		

(Az 1. táblázat folytatódik)

(Az 1. táblázat folytatása)

Minőségi osztály	K (kiváló)	I.	II.	III.	IV.
Védőkezelés okozta elszíneződés	Meg van engedve				
Rovarrágás (élő rovar és álca nélküli)	A sekély meg van engedve a szélezetlen felületeken (hengeres felület)		Meg van engedve a fűrészáru bármely 1 m-es szakaszán, legfeljebb		
			2 db	3 db	6 db
<i>Fűrészelési hibák</i> — tompaélűség (hengeres felület)	Meg van engedve, ha a mértéke nem haladja meg a fűrészáru megfelelő lapszélességének				Meg van engedve, ha a teljes hosszban fűrészelt felület nem keskenyebb, mint a fűrészáru szélességének 1/2-e; az élek legalább a fűrészáru hosszának 3/4 részéig fűrészelték
	1/6-át	1/6-át	1/6-át	1/3-át	
	hosszúsága nem haladja meg a fűrészáru hossz méretének				
	1/6-át	1/6-át	1/6-át	1/4-ét	
	mértéke az éleken nem haladja meg a vastagsági méret				
	1/3-át	1/3-át	1/3-át	2/3-át	
— fűrésznyom, hullámos felület	Meg van engedve az MSZ 17300/1 szerinti névleges méretek tűréshatárain belül				
<i>Alakváltozások</i> — vetemedés a lap és az oldal-lap hosszúságában és térbeni (kajszulás)	Meg van engedve, legfeljebb				Meg van engedve
	0,2 %-ig	0,2 %-ig	0,2 %-ig	0,4 %-ig	
— keresztirányú vetemedés (teknősödés)	Meg van engedve, legfeljebb				
	1%	1%	1%	2%	

Az olyan göcsöket, amelyeknek legnagyobb mérete a táblázatban megengedett méret felénél kisebb, a minősítéskor nem vesszük figyelembe.

A hosszúkás és az átmenő göcsök közül azok, amelyeknek kisebb átmérője nem haladja meg a 6 mm-t — a K minőségi osztály kivételével — a pallóban meg vannak engedve, a nagyobbik átmérő méretének korlátozása nélkül.

A fűrészáru lapfelületén lévő szárnyas göcs méretét a fűrészáru szélességi méretének felével vesszük egyenlőnek.

A repedések, a hossz- és a keresztirányú vetemedések méretei legfeljebb 25 % nedvességtartalmú faanyagra vonatkoznak. Ennél nagyobb nedvességtartalom esetén a táblázatban előírt méreteket felére kell csökkenteni.

Megjegyzés:

A fahibák fogalom meghatározását az MSZ 2543/1, mérését pedig az MSZ 2543/2 tartalmazza.

Léc, zárlec és gerenda

2. táblázat

A fűrészáru neve	Léc	Zárlec		Fűrészelt gerenda			
		I.	II.	I.	II.	III.	
Göcsök — egészséges, benőtt és részben benőtt göcs	Meg van engedve	Meg van engedve, ha átmérője nem haladja meg a keskenyebb lapszélesség		Meg van engedve, legfeljebb			
				2 cm	3 cm	4 cm	
		1/3-át	1/2-ét	átmérőig korlátlanul, továbbá oldallaponként és méterenként további			
				2 db	3 db	4 db	
				ha átmérője nem haladja meg a keskenyebb lapszélesség			
		1/5-ét	1/4-ét	1/3-át			
— korhadt és kieső göcs	Meg van engedve, ha átmérője nem haladja meg a keskenyebb lapszélesség			Meg van engedve, legfeljebb			
		1/5-ét	1/5-ét	1/4-ét	1 cm	1,5 cm	2 cm
				átmérőig korlátlanul, valamint oldallaponként és méterenként további			
				2 db	3 db	3 db	
				ha azok átmérője nem haladja meg a keskenyebb lapszélesség			
		1/8-át	1/6-át	1/5-ét			
Repedések — lap- és oldallap repedés	A 0,5 mm-nél keskenyebb repedéseket figyelmen kívül hagyjuk					Felületi meg van engedve	
	Meg van engedve a sekély, ha a nyílásszélesség 2 mm-nél nem nagyobb, és a repedések együttes hossza nem haladja meg a hossz méret		Meg van engedve a sekély, ha a nyílásszélesség legfeljebb				
	1/6-át	1/6-át	1/4-ét	2 mm	5 mm		
	mély repedések esetén a hosszúság		a repedések együttes hossza nem haladja meg a névleges hosszúság				
	1/10-ét	1/6-át	1/3-át	1/2-ét			
		mély repedések esetén a hosszúság					
		1/5-ét	1/3-át				
— a bútűre is kiterjedő lap-repedés	Meg van engedve, ha együttes hosszúságuk, legfeljebb					a hossz méret 1/6-a	
	15 cm	10 cm	15 cm	15 cm	20 cm		
— átmenő oldalrepedések, gyűrűs elválás	Nincs megengedve					Meg van engedve 150 mm vastagságig, a vastagsági méret 20%-áig; 150 mm-es és vastagabb fűrészáruban a vastagsági méret 30%-áig	

(A 2. táblázat folytatódik)

(A 2. táblázat folytatása)

A fűrészáru neve	Léc	Zárléc		Fűrészelt gerenda		
		I.	II.	I.	II.	III.
Minőségi osztály		I.	II.	I.	II.	III.
— bütürepedés, sekély, egyenesirányú	Meg van engedve					
— bütürepedés, mély, egyenesirányú	Meg van engedve a fűrészáru névleges hosszúságán belül a szélességi méret			Meg van engedve, ha a két véglapon lévő repedések együttes hossza legfeljebb		
	1/2-éig	1/2-éig	mértékéig	10 cm	15 cm	40 cm
— a bélen is átmenő bütürepedés	Nincs megengedve					Meg van engedve, ha együttes hossza legfeljebb 20 cm
Ferdeszálúság	Meg van engedve, ha a hossztengetlytől való eltérés mértéke legfeljebb		Meg van engedve			
	5%	5%				
Bél, kettősbél	Nincs megengedve	A kettősbél kivételével meg van engedve				Meg van engedve
Gyantatáska	Meg van engedve méterenként legfeljebb 1 db 50 mm hosszúságig	Meg van engedve a fűrészáru bármely 1 m-es szakaszán, legfeljebb				Meg van engedve
		2 db	3 db	2 db	4 db	
Kéregbenövés, sebhely	Meg van engedve méterenként, legfeljebb 1 db 50 mm hosszúságig	Nincs megengedve	Meg van engedve méterenként legfeljebb 1 db 50 mm hosszúságig	Nincs megengedve		Meg van engedve méterenként legfeljebb 2 db
<i>Gombakárosítások</i> — a geszt gombás elszíneződése folt- és sávalakban	Meg van engedve sáv és foltalakban, ha összterülete nem haladja meg a lapfelület			Meg van engedve sáv- és foltalakban, ha összterülete nem haladja meg a lapfelület		Meg van engedve
	10%-át		20%-át	10%-át	30%-át	
— penészedés	Meg van engedve folt- és sávalakban					Meg van engedve
A szijács gombás elszíneződése — színes szijácsfoltosság	Meg van engedve a felület					Meg van engedve
	10%-áig	10%-áig	20%-áig	10%-áig	20%-áig	
— kékülés	Meg van engedve					
Korhadás — szijácskorhadás (kemény és lágy)	Nincs megengedve		Sáv és foltalakban a felületi, kezdődő meg van engedve, legfeljebb egy oldalon, a felület 5%-ig	Nincs megengedve		Csak kemény korhadás van megengedve az érintett felület 10%-áig
— gesztkorhadás (kemény és lágy)	Nincs megengedve					Csak kemény korhadás van megengedve az érintett felület 10%-áig

(A 2. táblázat folytatódik)

(A 2. táblázat folytatása)

A fűrészáru neve	Léc	Zárléc		Fűrészelt gerenda		
		I.	II.	I.	II.	III.
Minőségi osztály						
Vegyhatások okozta elszíneződés	Meg van engedve					
Rovarrágás (élő rovar és álca nélküli)	A felületi szúrágás meg van engedve	Nincs megengedve	Rovarjárt (élő rovar nélküli) méterenként legfeljebb 3 db, 2 mm mélységig meg van engedve	Nincs megengedve	A fűrészáru bármely 1 m-es szakaszán 3 db, 5 mm-es mélységig 6 db meg van engedve	
	A tompaélű részeken szúrágás nyomai meg vannak engedve					
Fűrészelési hibák — tompaélűség	A hosszúság 1/3-áig, a szélesség és a vastagság 1/2-éig a tétel 20%-ában meg van engedve	Meg van engedve a hosszúság, a vastagság és a szélesség		Meg van engedve a hosszúság, a vastagság és a szélesség		
		1/4-éig	1/3-áig	1/4-éig	1/3-áig	1/2-éig
		de a névleges vastagságnak, a bélén át mérve, a vékonyabb végen is meg kell lennie				
— fűrésznyom, hullámos felület és szálkasság	Meg vannak engedve az MSZ 17300/1 szerinti névleges méretek tűrészataira belül					
Alakváltozások — síkgörbesség	Az összes hosszúsági méret esetén meg van engedve, ha az elhajlás ívmagassága a hossz tengelyhez viszonyítva méterenként legfeljebb					
	5 mm	3 mm	5 mm	3 mm	5 mm	10 mm
— térgörbesség, (kajszulás)	Nincs megengedve					Meg van engedve méterenként, legfeljebb 0,5%-ig

2.4.3. A fűrészáruban idegen anyag (fémszilánk, szeg, drót stb.) nincs megengedve.

2.4.4. A táblázatokban nem említett vagy az ott előírt mennyiséget és mértéket meghaladó fahiba nincs megengedve.

2.4.5. A lapoknak és az éleknek a párhuzamostól való eltérése a névleges méretek tűrészataira belül meg van engedve.
A véglapokat (bütüt) a fűrészáru hossz tengelyére merőlegesen kell levágni. A merőlegestől való eltérés meg van engedve a megfelelő lap vagy oldallap szélességének, illetve vastagságának 5%-áig.

3. VIZSGÁLAT, MINŐSÍTÉS

3.1. A vizsgálathoz szükséges mintamennyiséget a tételből az MSZ KGST 817 szerint vesszük ki.

3.2. A fenyő fűrészáru méretének és mennyiségének meghatározása az MSZ KGST 818 szerint.
A minőség-ellenőrzés az MSZ KGST 817, a nedvességtartalom meghatározása az MSZ 6786/2 és az MSZ KGST 2374 szerint.

3.3. A fűrészáru minőségét szemrevételezéssel határozzuk meg és a 2. fejezetben előírt követelmények alapján a megfelelő minőségi osztályba soroljuk.

3.3.1. Az egyébként „K” minőségi osztályba sorolandó darabon előforduló egyetlen olyan fahibát, amely miatt azt az I. minőségi osztályba kellene sorolni, figyelmen kívül hagyjuk.
Valamely darabot az azon előforduló olyan hibaféleség miatt, amely nélkül legalább két osztállyal jobbnak minősülne, ún. középminőségbe, vagyis a legközelebbi alacsonyabb minőségi osztályba kell sorolni (Pl.: az egyébként I. osztályba, de egyetlen hiba miatt III. osztályba sorolandó darabot a II. minőségi osztályba soroljuk).

3.3.2. A tételt az MSZ KGST 817 szerint minősítjük.

4. MEGNEVEZÉS

A fenyő fűrészáru megnevezésének tartalmaznia kell:

- a fafaj megnevezését, a fűrészáru vastagságának megadásával,
- a fűrészáru nevét, szélezett vagy szélezetlen voltát,
- a minőségi osztályát,
- e szabvány azonosító jelzetét.

Példa a II. osztályú 25 mm-es szélezetlen lucfenyő fűrészáru megnevezésére:

25 mm-es lucfenyő szélezetlen fűrészáru II. osz. MSZ 17300/2

5. MEGJELŐLÉS

A minőségileg osztályozott szélezett fűrészáru minden darabját, a lécs kivételével, forgalomba hozatal előtt az egyik véglapon a következők szerint jelöljük:

Deszka és palló:

K minőség	— fehér festés vagy 0 számjegy;
I. minőség	— vörös festés vagy I számjegy;
II. minőség	— kék festés vagy II számjegy;
III. minőség	— sárga festés vagy III számjegy;
IV. minőség	— fekete festés vagy IV számjegy.

Zárléc és gerenda: jelölése a deszka és a palló I.-III. osztályára előírtakkal azonos.

Léc: a szabványos minőséget nem jelöljük.

A jelöléshez idő- és vízálló festéket vagy zsírkrétát használunk. A festés vagy a számjegy magassága legalább 1 cm legyen.

6. TÁROLÁS, CSOMAGOLÁS, SZÁLLÍTÁS

6.1. A fenyő fűrészáru tárolására vonatkozó előírások az MSZ 13352 szerint.

6.2. A szállítás tiszta, e célra megfelelő rögzítési lehetőséggel ellátott járművekkel végezhető.

6.3. A fűrészárut vastagsági és hosszúsági méretcsoportonként, valamint minőségi osztályonként elkülönítve kell szállítani.

6.3.1. A fűrészáru szállítása osztályozatlanul is meg van engedve, ha a tételen belül a „K” és az I.-III. minőségi osztály nincs egymástól elkülönítve. Ilyen esetben azonban az egyes minőségi osztályok százalékos arányának a tételen belül — az elkülönített IV. osztállyal együtt — meg kell felelnie a termeléskor elért kihozatali százaléknak.

6.3.2. Csomagolás az MSZ KGST 2373 szerint.

6.4. A szállítmányt kísérfogyzékkal kell ellátni. A kísérfogyzéken az azonosításhoz szükséges adatokat (fafajt, méretet, minőséget, mennyiséget) fel kell tüntetni.

VÉGE

FÜGGELÉK

Minőség alapján a fenyő fűrészárut a következőképpen osztályozzuk:

A fűrészáru neve	Minőségi osztályok
Deszka és palló	K (kiváló) I., II., III., IV.,
Léc	Egységes
Zárléc	I., II.
Gerenda	I., II., III.

A szövegben említett magyar állami szabványok

Fenyő és lombos fűrészáru minőségellenőrzése véletlenszerű mintavételi eljárással	MSZ KGST 817
Fenyő és lombos fűrészáru méretének és mennyiségének meghatározása	MSZ KGST 818
Fűrészipari termékek. Fogalommeghatározások	MSZ KGST 1261
Hengeres faanyagok. Ipari fajok neve és jele	MSZ KGST 1263
Szélezett fenyő és lombos fűrészáru csomagolása	MSZ KGST 2373
Fűrészáru nedvességtartalmának meghatározása	MSZ KGST 2374
Fűrészárak fahibái. Fogalommeghatározások	MSZ 2543/1
— A mérés módjai	MSZ 2543/2
Faanyagok vizsgálata. Nedvességtartalom meghatározása	MSZ 6786/2
Fűrészáru (deszka, palló) tárolása	MSZ 13352
Fenyő fűrészáru. Méretek	MSZ 17300/1

A tárgyjal kapcsolatos nemzetközi jellegű dokumentumok

Szélezett fenyő deszka. Műszaki követelmények	KGST SZT 2369
---	---------------

E szabvány a KGST SZT 2369-80 KGST-szabvány alapján készült, de ahhoz képest jelentős műszaki eltéréseket tartalmaz (≠ KGST SZT 2369-80).

A szabvány alkalmazása előtt győződjön meg arról, hogy nem jelent-e meg módosítása, kiegészítése, helyesbítése, illetve hatálytalansítása, mert a szabványt a kibocsátója a műszaki haladásnak megfelelően időnként átdolgozza. A szabvány érvényességében beálló minden változást a Magyar Szabványügyi Hivatal a Szabványügyi Közlönyben hirdeti meg (előfizethető bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR); vásárolható a Budapest, V., Bajcsy-Zsilinszky út 76. alatti Hírlapboltban). A gyakorlati tapasztalatok alapján ajánlatosnak látszó helyesbítők, módosító indítványokat, észrevételeket megfelelő indokolással a Magyar Szabványügyi Hivatalhoz, Budapest, IX., Üllői út 25. (levélcím: Budapest, Pf. 24. 1450) lehet benyújtani.

A szabvány beszerezhető a Szabványboltban, Budapest, VIII., Üllői út 24. (levélcím: Budapest, Pf. 162. 1431).

Az 5. fejezet a nyolcadik sor után a következő szöveggel egészül ki:

A 6.3.1. szakasz szerinti összevont minőségi osztályokban való szállítás esetén a következő jelöléseket kell alkalmazni:

Az I. és II. összevont minőségi osztályban vörös és kék festést, a III. és IV. összevont minőségi osztályban pedig sárga és fekete festést.”

A 6.3.1. szakasz szövege a következőképpen módosul:

A fűrészáru szállítása I—II., illetve III—IV. összevont minőségi osztályokban is meg van engedve. Ebben az esetben az egyes minőségi osztályok százalékos arányát a tételben belül a szállítmány kísérőjegyzékében fel kell tüntetni.”

A módosítás hatálybalépésének időpontja: *1994. február 1.*

Felvilágosítást ad: *Fodorné Orosz Erzsébet*, telefon: 218-3011/130 m.